

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ / ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ημερομηνία: Κυριακή 17 Απριλίου 2016
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζόμενῳ ἀπολογία

[9] περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν. δοκεῖ δέ μοι, ὃ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι πάντος τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροῦσασθαί μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

[13] πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατελεγμένος ἱππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἱππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἐτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

[14] συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμάς ἑκατέρῳ, οὐχ ὡς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

[18] τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν.

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ

B1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το χωρίο: «ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν καὶ μοι ἀνάβηθι, Ὁρθόβουλε».

Μονάδες 10

B2. Να εντοπίσετε στοιχεία των παραπάνω παραγράφων που αφορούν τις έντεχνες πίστεις. Να τα σχολιάσετε και να τα αξιολογήσετε.

Μονάδες 10

B3. «τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν»: να καταγράψετε τα στοιχεία που παραθέτει ο Μαντίθεος στο συγκεκριμένο χωρίο προκειμένου να αποδείξει την καλή στρατιωτική συμπεριφορά του και να συσχετίσετε την αναφορά αυτή με την υπόσχεση που έδωσε προηγουμένως: «ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων».

Μονάδες 10

B4. Ποιος ήταν ο στόχος της δοκιμασίας και ποια θεσμικά όργανα ήταν υπεύθυνα για τη διεξαγωγή της;

Μονάδες 10

B5. α. ἀναβάντων, διακειμένοις, ἐξαλείψαι, συνεβούλευον, ἀπελείφθην: να αναλύσετε τις παραπάνω λέξεις στα συνθετικά τους μέρη και από το δεύτερο συνθετικό να σχηματίσετε μία ομόρριζη λέξη της νέας ελληνικής.

Μονάδες 5

β. Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
λέγειν	-ος	
ἀποροῦντας	-ία	
ἰππεύειν	-εὺς	
ἀναβάντων	-ις	
διατετέλεκα	-ή	

Μονάδες 5

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Περί τῆς Πολιτείας, 9-11

Εἶχομεν δέ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἡμεῖς ταύτην τὴν γνώμην, ὅτε τῶν Ἑλλήνων ἦρχομεν, καὶ ἐδοκοῦμεν καλῶς βουλευέσθαι περιορῶντες μὲν τὴν χώραν τεμνομένην, οὐ νομίζοντες δέ χρῆναι περὶ αὐτῆς διαμάχεσθαι· ἄξιον γάρ ἦν ὀλίγων ἀμελοῦντας πολλῶν ἀγαθῶν φείσασθαι. Νῦν δέ, ἐπεὶ ἐκείνων μὲν ἀπάντων μάχῃ ἐστερήμεθα, ἡ δὲ πατρίς ἡμῖν λείλειπται, ἴσμεν ὅτι ὁ κίνδυνος οὗτος μόνος ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας. Ἀλλὰ γὰρ χρὴ ἀναμνησθέντας ὅτι ἤδη καὶ ἕτεροις ἀδικουμένοις βοηθήσαντες ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ πολλά τρόπαια τῶν πολεμίων ἐστήσαμεν, ἄνδρας ἀγαθοὺς περὶ τῆς πατρίδος καὶ ἡμῶν αὐτῶν γίγνεσθαι, πιστεύοντας μὲν τοῖς θεοῖς ἐλπίζοντας δέ ἐτι τὸ δίκαιον μετὰ τῶν ἀδικουμένων ἔσεσθαι.

Το κείμενο ἀντλήθηκε ἀπὸ το T. L.G.

Λεξιλόγιο

φείδομαι τινός: εξοικονομῶ κάτι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γ1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το κείμενο που σας δόθηκε.

Μονάδες 30

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιο σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις:

περιορῶντες: τὴν ονομαστικὴ ἐνικὴ τοῦ ουδετέρου γένους τῆς μετοχῆς τοῦ αορίστου β' σὴν ἴδια φωνή

νομίζοντες: τὸ γ' ἐνικὸ πρόσωπο ευκτικῆς μέλλοντα σὴν ἴδια φωνή

λείλειπται: τὸν ἀντίστοιχο τύπο σὴν ἄλλη φωνή

ἴσμεν: τὸ β' ἐνικὸ πρόσωπο προστακτικῆς τοῦ ἴδιου χρόνου σὴν ἴδια φωνή

ἐστήσαμεν: τὸ ἀπαρέμφατο παρακειμένου σὴν μέση φωνή

πολλῶν: τὸ ἐπίρρημα στὸν συγκριτικὸ βαθμὸ

ἀναμνησθέντας: τὴ δοτικὴ πληθυντικὸ ἀριθμοῦ τοῦ ἴδιου γένους

ἐλπίδας: τὴν κλητικὴ τοῦ ἐνικὸ

ἄνδρας ἀγαθοὺς: τὴ δοτικὴ τοῦ ἴδιου ἀριθμοῦ

ἡμῶν αὐτῶν: τὴν ἴδια πτῶση τοῦ τρίτου προσώπου ἐνικὸ ἀριθμοῦ

Μονάδες 10

Γ3α. Να γίνει πλήρης συντακτικὴ ἀναγνώριση τῶν παρακάτω λέξεων:
τῶν Ἑλλήνων, τεμνομένην, διαμάχεσθαι, μόνος, ἄνδρας

(μονάδες 5)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΑΡλ2Α(ε)

Γ3β. «Νύν δέ, ...ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας»: να εντοπιστεί η δευτερεύουσα ονοματική πρόταση του αποσπάσματος, να αναγνωριστεί το είδος της (μονάδα 1) και να δικαιολογηθούν η εισαγωγή, η εκφορά και ο συντακτικός της ρόλος (μονάδες 2).

(μονάδες 3)

Γ3γ. ἀναμνησθέντας: να αναγνωριστεί η μετοχή και να αναλυθεί στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

(μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΣΥΝΕΙΡΜΟΝΟΝ
ΑΡΙΘΜΑ